

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/495/2017/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

163/2018. (VII. 12.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2017. november 24-én előterjesztett **panaszát** a 2018. július 12-én – Fráterné Dr. Ferenczy Nóra testületi tag és Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést fogantató szerv – a Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben egyrészt alapjogot sértő intézkedés nem történt, másrészt alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos az ingatlanában, 2017. november 23. napján fogantató rendőri intézkedés (előállítás és annak körülményei), kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) alkalmazása és a rendőri bánásmód, továbbá bűncselekmények elkövetése miatt 2017. november 24-én, postai úton terjesztette elő panaszát.

I.

1) A panaszbeadványban a panaszos előadta, hogy 2017. november 23-án éppen a kertben dolgozott, amikor a férje kiabált neki, hogy menjen előre, mert „ellepték” az ingatlanjukat a rendőrök. A férjét földre lökték, a panaszos a segítségére sietett. A rendőrök őt is fellökték és megbilincseltek, majd előállították.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Az előállítás időtartama alatt, négy órán keresztül nem adtak inni a panaszosnak, illetve a mosdóba nem engedték el. Az egyik fiatal rendőr a nála levő vízbe beleköpött, majd azzal kínálta meg.

2) A panaszos a beadványban további cselekményekről is beszámolt, a megfogalmazás azonban nehezen érthető. Amikor a többiek megfordultak, egy *T.* nevű férfi az első ülésre behajolt, belemarkolt a panaszos hajába, azt tépte, közben azt mondta neki, hogy „a reggelt nem éred meg, meg foglak mérgezni, megöllek, már csak döglenél meg, a házad felgyújtom”. A panaszos állítása szerint ezen személy bűncselekmények sorozatát valósította már meg.

A panaszos előadta azt is, hogy édesanyját megölték, az ő házát pedig többször kirabolták, illetve éjjel többször a házában jártak.

A panaszos kérte, hogy őt is, és a rendőröket is poligráfós vizsgálatnak vessék alá.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A panaszos ingatlanában vele (és férjével) szemben 2017. november 23-án a M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály állományába tartozó négy rendőr (körzeti megbízott) intézkedett: három c. r. törzsszázlós (*C.T.*, *L. M.*, *L. P.*) és egy r. főtörzsrőmester (*K. I.*).

2) Az elfogás végrehajtásáról, kényszerítő eszköz alkalmazásáról szóló jelentés szerint 2017. november 23-án, szolgálatuk teljesítése során a rendőrök megjelentek a panaszos lakcímén, mivel a Sz. Járásbíróság határozatában elrendelte a panaszos és férje (*L. F. I.*) elővezetését. Az elővezetés végrehajtása során a panaszos és férje az intézkedő rendőrökre támadt, emiatt az elővezetést végrehajtó rendőrök a helyszínen őket elfogták, majd további intézkedések megtétele érdekében a M. Rendőrkapitányságra előállították.

A jelentés szerint a panaszost 8 óra 40 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, a 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján (szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érest követően) előállították. A panaszos férjének elfogásáról szóló jelentés továbbá tartalmazza azt, hogy az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés b) pontja alapján (a gyanúsított elfogása és előállítása céljából) intézkedtek a rendőrök a rendőrök magánlakásában. A panaszossal szemben az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján (támadás megakadályozása, ellenszegülés megtörése érdekében) 8 óra 44 perctől 11 óra 15 percig bilincset alkalmaztak, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-ának (4) bekezdése szerint, a kezek hátra bilincselésével. A rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése, anyagi kára nem keletkezett.

A védelemhez való jog gyakorlására vonatkozó szóbeli közlés a belügyminiszter irányítása alá tartozó nyomozó hatóságok nyomozásának részletes szabályairól és a nyomozási cselekmények jegyzőkönyv helyett más módon való rögzítésének szabályairól szóló 23/2003. (VI.24.) BM-IM együttes rendelet 4. § (4) bekezdése alapján 9 órakor megtörtént. Az Rtv. 33.

(4) bekezdése alapján az előállítás okáról a tájékoztatót, illetve az előállítás időtartamáról szóló igazolást kiadták.

3) Az elfogás végrehajtásáról szóló parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszos igazoltatása, átvizsgálása és elfogása jogszerű, szakszerű, a bilincs alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

4) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentéshez kapcsolódó nyilatkozat szerint a panaszos a jogorvoslati jogaira vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92-93. §-ai alapján megkapta. A vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásával szemben panasszal nem élt. Az Rtv. 33. §-ának (4) bekezdése alapján az előállítás okáról, annak várható időtartamáról szóló tájékoztatást szóban megkapta, az előállítás időtartamáról szóló igazolást részére átadták.

A panaszos úgy nyilatkozott, hogy élelmezést nem kér, betegségben nem szenved, sérülése a rendőri intézkedés során nem keletkezett, orvosi ellátásban nem részesült.

A panaszos a nyilatkozatot aláírta.

5) A rendőrségi előállítás időtartamáról szóló igazolás – amely tartalmazza egyebek mellett a Testület elérhetőségét és a panasz előállítására nyitva álló időtartamot is – szerint a panaszos előállítása 2017. november 23-án 8 óra 40 perctől 16 óra 25 percig tartott. A személyi szabadság korlátozásának időtartama alatt sérülése nem keletkezett, illetve panasszal nem élt. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás egy példányának átvételét a panaszos aláírásával tanúsította.

6) A rendőrség kérésére a M. Rendőrkapitányságon orvosi vizsgálatot végeztek a panaszosnál. Az orvosi igazolás szerint „st. fiz. reg. CPA, kk. 160/80/102.” Durva neurotikus kórjel nincs. A panaszos tudata tiszta, az események felzaklatták, háziorvosi kezelése szükséges.

7) Az intézkedő rendőrök egyenként részletes jelentést készítettek a panaszolt rendőri intézkedésről.

a) Az egyik c. r. törzszászlós (C. T.) jelentése tartalmazza, hogy 2017. november 23-án 8 óra 40 perckor megjelentek a panaszos házánál, mivel a S. Járásbíróság a panaszos és a férje elővezetését rendelte el.

A házhoz érve a c. r. törzszászlós egy másik c. r. törzszászlóssal (L. P.) megálltak a zárt kapu előtt, ahonnan látták, hogy a panaszos férje az udvaron álló gépkocsijában, a panaszos pedig a hátsó udvarban tartózkodik. A másik két rendőr is ott állt a járdán. Mind a négyen 12 M mintájú bevetési ruhában voltak, az egyik c. r. törzszászlós viselt még a bevetési ruházatán felül jól láthatósági mellényt is. Amint meglátta a rendőröket a panaszos férje, egyből kiszállt a járműből, majd kiabálni kezdett velük, hogy már megint mit akarnak tőlük, minek jöttek.

A rendőrök a napszaknak megfelelően köszöntek, a c. r. törzszászlós bemutatkozott, és közölte, hogy a M. Rendőrkapitányságról érkeztek elővezetés céljából, mivel nem jelentek meg az idézés ellenére a Sz. Járásbíróságon. A panaszos férje azt kiabálta, hogy semmilyen idézést nem kaptak, ezért nem jelentek meg, a rendőrök amúgy sem fognak bemenni hozzájuk. A panaszos férje megkérdezte, hogy a rendőröknek van-e arról papírja, milyen alapon vannak ott. A rendőr tájékoztatta, hogy természetesen náluk van az „elővezető parancs”, amit kívülről, az utcáról meg is mutattak neki. Ezt követően odament a kapuhoz és folyamatosan kiabált a feleségének, a panaszosnak, hogy ő is jöjjön oda, mert már megint itt

vannak a rendőrök. Eközben a férfi elkezdte kinyitni a kaput, leszedte a tetejét összekötő rongydarabot, leszedte a lenti részen elhelyezett láncot is, kinyitotta a felső részen elhelyezett kallantyút.

A panaszos is megjelent, aki folyamatosan agresszívan viselkedett. A rendőr kérte, hogy nyugodjon meg, de nem csillapodott. Közben a férje kinyitotta a kapu bal szárnyát, és mondta, hogy menjenek be a rendőrök, maikor azonban a rendőr a jobb lábával belépett a kapuba, hirtelen feldühödött, majd szándékosan becsapta a kaput úgy, hogy a rendőr jobb lába még az útban volt. Majd közölte, hogy oda ugyan be nem mennek, és ő nem megy sehova. A kapu a rendőr jobb bokáját és láb élet ütötte meg. A panaszos férje jobb oldalra félre húzódott, a rendőr visszalökte a bal kapuszárnyat, majd „A törvény nevében!” szavak előre bocsátásával közölte, hogy vele szemben bilincset fog alkalmazni, forduljon háttal a kapunak, tegye hátra a kezeit. A felszólításnak a férfi nem tett eleget, hanem elkezdte lökdösni, és hirtelen ütésre emelte a kezeit, ellenszegült az intézkedésnek.

En ezt követően a rendőr megfogta a férfi felemelt és ökölbe szorított jobb karját, amivel ütni próbált felé, a másik, szintén felemelt és ökölbe szorított karját pedig a másik c. r. törzszászlós (*L. P.*) fogta meg. A rendőrök próbálták a férfit megbilincselni, de közben a rendőr hallotta, hogy háta mögül a panaszos kiabál, hogy mit csinálnak a férjével.

Belépett az udvarba a r. főtörzsőrmester (*K. I.*) is, aki a másik c. r. törzszászlóstól (*L. P.*) átvette a férfi bal kezét. A másik két rendőr elindult a panaszos felé, és felhívták a figyelmét, hogy vele szemben bilincset fognak alkalmazni. Mivel a panaszos férje továbbra is aktívan ellenszegült az intézkedésnek, ezért őt közös erővel, testi kényszer alkalmazásával, kezeinél fogva a földre vitték. Annak során a férfi a földre került, valamint a rendőr – kibillenve az egyensúlyi helyzetéből – is a földre esett, de annak során nem sérült meg. A férfi még ekkor is ellenszegült, kezeit megfeszítette, azokat megpróbálta a rendőrök fogásából kiszabadítani. Ezt követően a hason fekvő férfi kezeit hátra helyzetben megbilincseltek, ami közben a rendőr érezte, hogy valami a jobb vállához ütődött tompán. Fájdalmat a rendőr nem érzett, ezért lábra állították a panaszos férjét. Ezt követően látta a rendőr, hogy a panaszost is megbilincseltek a rendőrök, mert közölték, hogy a férj bilincselése közben a panaszos a nála lévő baltával megtámadta férjét bilincselő két rendőrt. Mindezekből a rendőr csak a tompa ütést érezte a jobb vállánál, azt nem látta. A többi dolgot sem látta ez a rendőr, mivel mindvégig háttal álltak a panaszosnak és a vele szemben intézkedő rendőröknek. A c. r. törzszászlós már csak a baltát és a metszőollót látta a földön a panaszos mellett, miután megbilincseltek őt is. A panaszos mindvégig ordított, neki azt kiabálta, hogy nem lesz tovább rendőr, fel fogja jelenteni, levelet ír Brüsszelbe és Orbán Viktornak is. Miután a panaszost is felsegítették a földről a rendőrök, beültették külön-külön őt és férjét a szolgálati gépkocsikba a további ellenszegülések elkerülése, valamint az intézkedés sikeres befejezése céljából. Azt a szolgálati gépkocsit, amibe a panaszost ültették, az őt megbilincselő c. r. törzszászlós őrizte (a másik szolgálati gépjárműbe ültetett férjet pedig a r. főtörzsőrmester).

A c. r. törzszászlós érezte, hogy jobb láb éle egyre jobban fáj, alig tudott ráállni. Ő egyébként folyamatosan a kapu előtt tartózkodott, nem ment sehová a fájdalom miatt, de onnan is hallotta, hogy a panaszos a szolgálati gépkocsiban is üvöltözött.

A helyszínen történekről a panaszost bilincselő egyik c. r. törzszászlós (*L. M.*) EDR rádión keresztül azonnal értesítette a F. Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenységirányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletesét, a M. Rendőrkapitányság szolgálatirányítóját és a M. Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Alosztály vezetőjét.

Később a helyszínre érkezett az alosztályvezető két további rendőrrel, és a helyszínre mentőt kért, mivel a c. t. törzssászlósnak egyre jobban fáj a lába. A mentők 10 óra 24 perc körül érkeztek a helyszínre, megvizsgálták, majd pedig a F. Megyei Sz. Gy. Kórház Sürgősségi Traumatológiára szállították röntgen és további vizsgálatok elvégzése végett. Az orvos a röntgen és egyéb vizsgálatok végén közölte, hogy törés-repedés nincs, de a rendőr jobb bokája és a külső láb él belső zúzódást szenvedett, amit pihentetni és jegelni kell.

Később a rendőr megjelent a F. Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai Osztályán, ahol ruházat- és testszemplét folytattak le. Ezt követően a rendőrök a M. Rendőrkapitányságra mentek jelentést készíteni.

b) A panaszos férjének bilincselését foganatosító r. főtörzsőrmester (*K. I.*) jelentése az Állásfoglalás II. rész 7) a) pontjában ismertetett jelentéshez képest azt a többlet információt tartalmazza, hogy amikor belépett az udvarra, hogy segítsen a panaszos férjének megbilincselésében, a panaszos a háta mögül, az udvarban álló gépkocsi körül tartózkodhatott, a rendőröktől 5-10 méterre, és azt kiabálta: „Mit csináltak a férjemmel? Nem vizitek el!”. Akkor a két r. törzssászlós odalépett hozzá. Mivel a panaszos fenyegetően, kiabálva lépett feljükk, a két rendőr közölte vele, hogy bilincset fognak használni. Eközben a rendőr a negyedik rendőrrel közösen a földre vitte a panaszos férjét, és megbilincselte. A földre vitel közben a rendőrtárs megbotlott és hanyatt a földre esett.

A r. főtörzsőrmester a panaszos által megkísérelt támadásról csak mindkét személy megbilincselése után kapott felvilágosítást a r. törzssászlósoktól, mivel ő és társa háttal voltak az udvarnak. A panaszos és férje külön szolgálati gépkocsiban őrzésének indokát a rendőr abban jelölte meg, hogy megakadályozzák a további hergeléseket és az intézkedés befejezésének sikerességét biztosítsák.

c) A panaszos bilincselését foganatosító egyik c. r. törzssászlós (*L. M.*) jelentése az előzőekben ismertetett rendőri jelentésekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

Az intézkedést vezető rendőr – miután az elővezetési határozatot bemutatta a kerítés felett és a panaszos férje közölte, hogy oda senki nem jön be – több alkalommal, érthetően és világosan elismételte az intézkedés okát, és felszólította, hogy nyissa ki a kaput.

A c. r. törzssászlós továbbá úgy nyilatkozott, hogy a panaszos férjének földre vitele pillanatában a hátsó udvarból hirtelen megjelent a panaszos ordibálva („Mit csináltak a férjemmel? Nem vizitek innen sehova”), és a jobb kezében tartott fejszével szándékosan, egy alkalommal a férjét bilincselő rendőr jobb vállára csapott a fejsze élével. Az ütés eltalálta a rendőrt, azonban az ütés lecsúszott a válláról, majd a panaszos ismételten, ezúttal ugyanazon rendőr tarkója felé ütött, azonban az időközben felálló r. törzssászlós elkapta a nő csuklóját, így az ütés éppen nem érte el a rendőrt. Az egyik c. r. törzssászlós a panaszos karját fogva próbálta elhúzni a bilincselés helyétől.

A rendőr megjegyezte továbbá, hogy a magas kerítés miatt a hátsó udvarban tartózkodó panaszos helyzetét, illetve mozgását nem lehetett követni, az udvarba lépve azonnal férjének lefogásával és bilincselésével kellett foglalkozni, a szűk hely és a személy elfektetése miatt a nő támadását nem tudták megfelelően kontrollálni és kivédeni. A rendőr azonnal az egyik r. törzssászlós segítségére sietett, egyúttal azt is észrevette, hogy a panaszos szabadon lévő bal kezében egy metszőollót tart. A folyamatosan kapálózó és ellenszegülő nőt a másik rendőr próbálta hátulról átkarolni két kézzel. A panaszos közben folyamatosan kapálózott, ordibált, ellenszegült, próbált kiszabadulni a fogásból. A rendőr szemből próbálta lefogni a karjait,

mivel a fogásból majdnem kiszabadult. A panaszos mindkét kezére ráfogott szemből, azonban ennek során a panaszos még tudott oly módon hadonászni a fejszével, hogy könyökből több alkalommal megtudta lendíteni a fejszét, így 3-4 alkalommal, a fejsze lapjával szándékosan mellkason, illetve vállon ütötte őt. Az ütések következtében a rendőrnek sérülése nem keletkezett, mivel a több rétegnyi téli ruházat nagyrészt felfogta azok erejét. Mivel a másik rendőr hátulról átölelte a panaszost vállmagasságban, így a fejszét nem tudta élére fogni és így ütni. A panaszost a dulakodás közben „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával többször felszólította, hogy a fejszét és a metszőollót dobja le a földre, azonban ennek nem tett eleget. Eközben a rendőr figyelmeztette társát, hogy vigyázzon, mert a panaszos másik kezében metszőolló is van. Ezt a kezét a rendőrnek sikerült lezorítania, de ekkor is folyamatosan próbált a panaszos az ollóval felé, illetve a mögötte álló társa combja felé szúrni. Eközben társának sikerült kihúzni a fejszét a panaszos kezéből, amit átadott a rendőrnek, aki a fejszét kb. másfél méterrel arrébb dobta. Végül sikerült a panaszos két kezét oly módon lezorítani, hogy a földre tudták ültetni. A metszőollót azonban a földre vitelt követően sem engedte ki a kezéből, hanem görcsösen szorította. A szerszámra végül együttesen fogott rá a két rendőr, így sikerült kitépni azt a kezéből, és eldobták biztonságos távolságra, majd pedig a panaszost megbilincseltek.

A panaszost a r. törzssászlós 10 óra 55 perckor a m.-i kórházba szállította, hogy ott orvosi látelertet vegyenek róla, aki azonban a kórháznál nem volt hajlandó a járműből kiszállni, illetve orvosi vizsgálatnak alávetni magát, így őt a M. Rendőrkapitányságra előállította. A rendőrségen megjelent egy orvos, aki a panaszost megvizsgálta, rajta külsérelmi nyomot nem talált, erről igazolást is kiállított.

d) A panaszos bilincselését foganatosító másik c. r. törzssászlós (*L. P.*) jelentése az előzőekben ismertetett rendőri jelentésekhez képest azt a többletinformációt tartalmazza, hogy őt a panaszos a metszőollóval a combján akarta megszúrni több alkalommal. A rendőr jobb karjával a panaszost a mellkasa fölött, hátulról megragadta, és a tanult fogással földre rántotta, bal kezével pedig kicsavarta kezéből a metszőollót.

8) A Testület felvilágosítás-kérése alapján az intézkedő rendőrök utólagos jelentést készítettek.

a) A rendőri intézkedést vezető c. r. törzssászlós utólagos jelentése az Állásfoglalás 2)-7) pontjaiban ismertettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A panaszossal és férjével szembeni rendőri intézkedés célja a sikeres elővezetés végrehajtása volt, jogalapját az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdése, 39. §-ának (1) bekezdés f) pontja szolgáltatta. Többször is elmondta a rendőr érthetően, hogy elővezetés miatt jelentek meg náluk, mivel szabályszerű idézés ellenére nem jelentek meg a bíróságon, és egyidejűleg a két szárnyas vaskapun keresztül megmutatta az elővezetésről szóló határozatot. A rendőr mindvégig kulturált hangnemben beszélt. A panaszos férje közölte, hogy nem kapott semmilyen idézést, nem is ez a címe, hanem egy Sz.-i lakcímet közölt. Mindezt lekezelő, ordibáló hangnemben tette, és közölte, hogy őt nem fogják elvinni sehova. A rendőr többször kérte a panaszost és feleségét is, hogy nyugodjanak meg, normális hangnemben beszéljenek a rendőrökkel. A panaszos olyat is kiabált a rendőrnek, hogy ő is, és szomszédjai is bejárnak hozzájuk éjjelente lopni, és fényképezni a meztelen hátsó felét.

A panaszos férje minden előzmény nélkül rácsapta a c. r. törzssászlós lábára a kapuszárnyat. A rendőr testi erővel benyomta a kaput, és azonnal felszólította a panaszos férjét („A törvény

nevében!” szavak előre bocsátásával), hogy vele szemben bilincset fog alkalmazni az Rtv. 48. §-ának b) pontja alapján, a további támadásának megakadályozására, illetve a földre vitelt követően a d) pont alapján (az ellenszegülés megtörése érdekében) is. A férfi a felszólítások ellenére mindvégig aktívan ellenállt. A földre vitel szükséges és indokolt volt, mivel a férfi erős testalkatú, kb. 190 cm magas és kb. 140 kg súlyú. A bilincselés során még a földön fekvő is aktívan ellenállt, és ordított. Miután felsegítették a földről, nyugodtabb lett. Kérte, hogy a rendőr igazítsa meg a nadrágját, amely kérdésnek eleget is tett.

A panaszos a c. r. törzsszázlósnak megfenyegette: a fentebb ismertetetteken kívül öt nagydarab dögnök nevezte, több alkalommal is megfenyegette őt és családját is („megdöglötök, a feleséged és a gyerekeid is meg fognak döglöni”) A panaszos a rendőrt ismeri, mivel már 19 éve körzeti megbízottként dolgozik a településen (és még két településen). Korábban több alkalommal is kellett róla környezettanulmányt készítenie a rendőrnek, illetve a panaszos volt már feljelentő is: szomszédjaival, rokonaival kivétel nélkül haragban, vitában áll, őket feljelentette, illetve a helyi önkormányzatot is feljelentette. Jelenleg is eljárás alatt állnak férjével együtt – a szomszédok feljelentése alapján –, ami miatt elrendelték elővezetésüket. Lakókörnyezetének minden napjait megkeseríti a panaszos és a férje, éjszaka is ordítanak, üvöltetik a zenét az udvaron parkoló gépkocsiban, kapcsolgatják a riasztóberendezést a lakáson, világítanak a szomszédok ablakain, lehordanak mindenkit mindenre. Ezek miatt már többször is segítségért fordultak a körzeti megbízotthoz a lakókörnyezetükben élők, a rendőr próbált is beszélni már a panaszossal és férjével, de mindket tagadnak. Nem hajlandók megváltozni. A rendőr meglátása szerint ebből is fakad az, hogy a panaszos ennyikre szidalmazza és fenyegeti őt, holott velük szemben még soha nem intézkedett a panaszolt elővezetésén kívül. A panaszos és férje egyébként mindenkitől elzártan élnek, csak vásárolni járnak ki, a nyílászárókat, redőnyöket leszögelték, és rácsokkal is védik, mivel szerintük mindenki tőlük lop.

A panaszos és férje elfogásának és előállításának indoka és jogalapja a fentiekben leírtak alapján – mivel a jogszerű rendőri intézkedésnek ellenálltak és az intézkedő rendőrökre támadtak, és emiatt az elővezetést felfüggesztették, majd mivel mindkét személyt szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten érték – az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja volt.

Mivel a rendőrt kórházba szállították, a továbbiakról, az előállításról, és annak körülményeiről, illetve a bilincselés időtartamáról nyilatkozni érdemben nem tudott. A rendőr az egyik társával az udvaron tartózkodott a helyszínt biztosítani, a járművekhez, amiben a panaszos, illetve férje ült, nem ment oda senki, tudomása szerint. Arról a rendőrnek nincs tudomása, hogy a panaszos kért-e inni, nem is hallott ilyen irányú kérést, illetve nem látta azt sem, hogy bárki adott volna neki inni, azt az az udvarról nem is láthatta. csak azt hallotta, hogy a panaszos a gépkocsiba ültetést követően is többször kiabált.

A rendőr tudomása szerint nem okozott sérülést a bilincs alkalmazása, legalábbis, amíg ő a helyszínen tartózkodott. A panaszost (és férjét is) két bilincs összecsatolásával bilincseltek meg, mivel testalkatuk miatt eggyel nehézkes lett volna, illetve sérülést okoztak volna neki(k). A rendőrök folyamatosan szem előtt tartották az arányosság elvét, továbbá azt, hogy a bilincselés és a testi kényszer a lehető legkisebb sérülést okozza. A panaszost több alkalommal is megvizsgálták: először a helyszínre kiérkező mentősök, majd pedig egy orvos a M. Rendőrkapitányságon.

A rendőr továbbá úgy nyilatkozott, hogy T. nevű rendőrt nem ismer, a helyszínen ilyen nevű személy nem tartózkodott, és a panaszos vélhetően őt akarta megnevezni. A rendőrnek arról sincs tudomása, hogy bárki életveszélyesen akarta megfenyegetni a panaszost, a rendőr pedig a közelében sem volt.

A c. r. törzszászlós továbbá megjegyezte jelentésében, hogy nem kívánt magánindítvánnyal, illetve külön feljelentéssel élni sem a panaszossal szemben (a fenyegetései és rágalmozásai miatt), sem a férjével szemben (könnyű testi sértés miatt), mivel az csak a helyzet további elmérgesedésével járt volna, és a rendőr egy településen lakik velük. Ezt közölte is a rendőr szóban a Sz. Járási és Nyomozó Ügyészségen is, amikor tanúként hallgatták ki, és ahol mindkét személy ellen folyamatban volt a büntetőeljárás. A rendőr egyébként sérülése miatt 2017. november 24. és december 5. között betegállományban volt.

b) A panaszos férjének bilincselését foganatosító r. főtörzsőrmester (K. I.) kiegészítő jelentése az alábbi többlet adatokat tartalmazza.

Az intézkedést végrehajtó rendőrök udvariasan próbálták meggyőzni a panaszos férjét, hogy nyissa ki a kaput, ne hátráltassa, akadályozza a rendőri intézkedést, aki azonban már akkor agresszívan viselkedett, kiabált, szidta a rendőrséget. A rendőr is hivatkozott jelentésében a panaszos férjének testi erőfölényére (magasságára, testsúlyára).

A panaszos és férje részére több alkalommal elhangzottak a felszólítások és a közlések, jól érthetően, de kulturált hangnemben. A panaszossal szembeni két bilincseléssel a sérülést akarták elkerülni, illetve figyelemmel voltak korára és testalkatára is.

A r. főtörzsőrmester a panaszos férjének gépkocsiban történő őrzéséről gondoskodott, nincs tudomása arról, hogy a panaszos a helyszínen vagy a M. Rendőrkapitányságon kért-e vizet, vagy mosdóba szeretett volna menni, de az előállítás során biztosítva volt számára a mosdó használata. A rendőr továbbá T. nevű személyt nem ismer, illetve nem hallott arról, hogy bárki fenyegette, bántalmazta, vagy megtépte a panaszost.

c) A panaszos bilincselését foganatosító egyik c. r. törzszászlós (L. M.) kiegészítő jelentése az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A rendőr is megismételte jelentésében, hogy a panaszos férje már kezdettől agresszívan viselkedett, ordította, trágár szavakkal, kifejezésekkel illetve a rendőrséget.

A férj bilincselése közben jelent meg az udvar hátsó részéből a panaszos, aki a férjét bilincselő rendőrökre támadt, melynek során a c. r. törzszászlóst egy fejszével megütötte, majd másodjára a rendőr tarkója, illetve feje irányába ütött, azonban a harmadik r. törzszászlós még időben lefogta annak baltát tartó kezét, és hátulról próbálta átölelni. Mivel a panaszos folyamatosan ordított, magatartása hisztérikussá és veszélyessé vált, a fejszével és a másik kezében tartott metszőollóval folyamatosan hadonászott, szemmel láthatóan az őt hátulról lefogó rendőr, illetve az őt lefogni kívánó rendőr irányába szúrt. Több alkalommal, határozottan és jól érthetően, „A törvény nevében!” szavak előrebocsátásával felszólította a panaszost, hogy a nála lévő szűrő és vágó fegyvereket tegye le, de ő ennek nem tett eleget. A felfegyverkezve támadó nőt testi kényszer segítségével sikerült lefegyverezni, a c. r. törzszászlós közölte vele, hogy őt a további támadás és ellenszegülésének megtörése érdekében, az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontjai alapján megbilincselik. A két bilincs

alkalmazását a kötött testalkata és karjai vastagsága, valamint az indokolta, hogy egy bilincses bilincseléssel sérülést okozhattak volna.

A M. Rendőrkapitányság épületében a panaszos kezéről a bilincset levették, részére ezt követően biztosították a mosdóhasználatot. Inni, illetve enni nem kért az előállítás időtartama alatt, a rendőr felé ilyen kéréssel nem fordult. Nincs tudomása a rendőrnek arról sem, hogy valaki beleköpött volna a vizébe, illetve ő nem tapasztalt. A bilincselés során a panaszos nem szenvedett sérülést

A rendőr továbbá szintén úgy nyilatkozott, hogy T. nevű személyt, illetve rendőrt nem ismer, illetve nem észlelte azt, hogy bárki fenyegette vagy bántalmazta a panaszost.

d) A panaszos bilincselését foganatosító másik c. r. törzsszázlós (L. P.) utólagos jelentése is tartalmazza azt, hogy a panaszost (és férjét) több alkalommal felszólították a jogkövető magatartásra, a támadó magatartás abbahagyására illetve a kényszerítő eszközök alkalmazására. A jelentés szerint továbbá amíg a panaszos férje a megbilincselését követően lenyugodott, addig a panaszos az egész intézkedés alatt agresszív, támadó magatartást tanúsított, lekezelően beszélt a rendőrökkel. A két, zsanéros bilincs alkalmazását a jelentés szerint a panaszos kötött izomzata és az egészségkárosodásának megelőzése indokolta.

A szolgálati gépjárműbe ültetést követően az egyik rendőr megkérdezte a panaszostól, hogy kér-e inni vizet, amiire azt felelte, hogy „nem kérek semmit, vegyék le a bilincset, nem csinált semmit”. A rendőr sem látott olyat, hogy bárki beleköpött a vízbe, amivel megkínálták a panaszost.

Egyebekben a jelentés többletinformációt nem tartalmaz a fentebb ismertetett rendőri jelentésekhez képest.

9) A panaszossal szemben büntetőeljárás indult a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 310. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntettének megalapozott gyanúja miatt (férjével szemben ugyanezen bűncselekmény alapesete elkövetésének megalapozott gyanúja miatt).

a) A M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály r. százados vezetője a c. r. törzsszázlós sérelmére elkövetett bűncselekmény megalapozott gyanúja miatti kezdeményezett büntetőeljárás kapcsán a rendőri intézkedés napján összefoglaló jelentést készített.

A dokumentum az Állásfoglalás II. rész 2)-8) pontjaiban ismertetettekhez képest tartalmazza azt a többletinformációt, hogy a panaszos és férje ellen garázdaság szabálysértése miatt indult eljárás, azonban a szabályszerű idézés ellenére a 2017. szeptember 28-ára kitűzött tárgyaláson nem jelentek meg. Az intézkedés megkezdése előtt az intézkedő rendőrök két szolgálati gépjárművel a panaszosék családi háza előtti közterületen parkoltak le, majd onnan kiszállva a ház előtti gyalogjárdán álltak meg. Mind a négy intézkedő rendőr a családi ház utcafront felőli lemezzel borított csukott, de nem zárt kétszárnyú kapuja előtt állt az udvarra történő bebocsájtás előtt.

Miután az intézkedést vezető rendőr köszönt, bemutatkozott, és közölte a rendőri intézkedés okát, a panaszos férje a bejárati kaput – a bezárására szolgáló kallantyút, kötelet és láncot kioldva – résnyire nyitotta, és közölte a rendőrökkel, hogy „gyertek”, ami által azt

feltételezték, hogy az intézkedés alá vont személy bebocsájtja őket. Az ezt követő eseményeket az összefoglaló jelentés a korábban ismertetett jelentésekben foglaltakkal egyezően tartalmazza, illetve rögzíti, hogy a férfi az átlagosnál magasabb, és erősebb testalkatú. A panaszossal szembeni rendőri fellépés, illetve kényszerítő eszköz alkalmazásának körülményei tekintetében új adatot az összefoglaló jelentés szintén nem tartalmaz.

A rendőri intézkedés jogszabályi alapja tekintetében a r. százados az összefoglaló jelentésében ugyanazokat a normákat hívta fel, azzal, hogy az intézkedés megfelelt a kényszerítő eszközök Rtv. 16. §-ában foglalt alkalmazási feltételeinek (a kényszerítő eszköz alkalmazása csak a szükséges ideig – a támadás leküzdéséig és az ellenszegülés megtöréséig – tartott).

Az alosztályvezető megállapítása szerint a panaszos (és férje) elfogása és előállítása szintén jogszerű volt.

Az intézkedés alá vont személyek egymás hozzátartozói voltak (elmondásuk alapján férj és feleség), közvetlen hozzátartozójuk, elmondásuk alapján nincs, kiértékelést egyikük sem kért.

A panaszossal (és férjével) szemben az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján ruházatátvizsgálás történt, annak során náluk semmilyen tárgyat nem találtak.

A c. r. törzszakaszlós nyolc napon belül gyógyuló személyi sérülést szenvedett (jobb váll és láb zúzódása). Anyagi kár az intézkedés során, azzal összefüggésben nem keletkezett.

A panaszossal (és férjével) szemben Lion SD-400 gyártmányú alkoholtesztet alkalmazott a közrendvédelmi alosztályvezető, amely negatív eredménnyel járt. A M. Rendőrkapitányság épületében mind a négy rendőrrel szemben is alkoholtesztet alkalmaztak, szintén negatív eredménnyel.

A rendőri intézkedés helyén helyszíni szemlét tartottak, annak során a helyszínről és közvetlen környezetéről fényképfelvételeket készítettek, illetve az elkövetés eszközeként a panaszos által használt baltát és metszőollót lefoglalták.

A kivizsgáló parancsnok felvette a kapcsolatot a Sz. Járási és Nyomozó Ügyészség ügyészával, aki a bevezetett és a tervezett intézkedésekkel egyetértett, véleménye szerint a panaszos, illetve férje cselekménye alkalmas lehet a Btk. fentebb megjelölt bűncselekményének megállapítására. Személyes szabadságot korlátozó kényszerintézkedés bevezetését, azonnalos kihallgatásokat nem tartott indokoltnak, az intézkedés alá vont személyek kapcsán a véralkohol vizsgálatot negatív szonda alkalmazása esetén kizárta, továbbá helyszíni szemle foganatosítását kérte.

A M. Rendőrkapitányságon vizsgálatot végző háziorvos a panaszos férjét beutalta a F. Megyei Sz. Gy. Kórház Pszichiátriai (zárt) Osztályára.

A parancsnoki kivizsgálás végző r. százados közrendvédelmi alosztályvezető – a helyszíni szemle adatai, az írásbeli és szóbeli jelentések, a tanúk nyilatkozatai, az egészségügyi dokumentumok, valamint az ügyéssel folytatott egyeztetés alapján – a rendőri intézkedést jogszerűnek, szakszerűnek és arányosnak találta. A körzeti megbízottak az Rtv. 34. §-ának (1) bekezdésben foglaltak alapján jogszerűen kezdtek intézkedést, a magánlakáshoz tartozó bekerített udvarra bebocsájtást követően, illetve az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése alapján léptek be. A szolgálati fellépésnek a Szolgálati Szabályzat 5. §-ának (1) bekezdésében

meghatározott módjától (amely követelmények a férje esetében érvényesültek) a panaszos esetében – a rendelkezésre álló adatok alapján – indokoltan tértek el a rendőrök, tekintettel arra, hogy vele szemben azonnali intézkedés vált szükségessé, a késedelem személyi sérülés bekövetkezésének veszélyével járt. Az Rtv. 47. §-a alapján a testi kényszer, a 48. § b) és d) pontjai alapján a bilincselés jogszerű, szakszerű, indokolt és arányos volt a támadó magatartást tanúsító, illetve ellenszegülő személlyel szemben. A testi kényszer és a bilincs együttes alkalmazása eredményre vezetett, így mindkét intézkedés alá vont személlyel szemben további kényszerítő eszközt már nem alkalmaztak.

A rendőri intézkedés továbbá minden tekintetben megfelelt az Rtv. 15. §-a szerinti arányosság követelményének (a rendőr az intézkedés során azt a kényszerítő eszközt választotta, mely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a lehelő legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy korlátozással jár), illetve a kényszerítő eszközök az Rtv. 16. §-ában foglalt alkalmazási feltételeinek, mert a kényszerítő eszköz alkalmazása csak a szükséges ideig (a támadás leküzdéséig és az ellenszegülés megtöréséig) tartott.

Az intézkedő rendőröknek nem volt lehetőségük a c. r. törzssászlós ellen irányuló támadást megelőzni, az váratlanul következett be. Részükről szabályszegést nem lehetett megállapítani, velük szemben sem fegyelmi, sem büntetőeljárás elrendelése nem indokolt.

b) A M. Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi Alosztály vezetőjének jelentése az alábbi többlet adatokat tartalmazza.

A r. százados a panaszost bilincselő egyik c. r. törzssászlós (L. M.) 8 óra 52 perckor EDR rádión a F. Megyei Rendőr-főkapitányság TIK felé tett szóbeli jelentése alapján értesült a hivatalos személy elleni erőszakról. Azt követően telefonon beszélt a c. r. törzssászlóssal, aki azt jelentette, hogy az elővezetendő panaszos és férje részéről őt és kollegáját támadás érte, amit azonban sikeresen elhárították, a támadás során sem az intézkedő rendőrök, sem pedig az elővezetendő személyek nem sérültek meg. Az alosztályvezető közölte a rendőrrel, hogy a szándékos bűncselekményt elkövetőket a helyszínen haladéktalanul el kell fogni, ami addigra meg is történt. A r. százados közölte azt is, hogy a személyeket nem lehet az elrendelő hatósághoz elővezetni, és erről a Sz. Járásbíróságot tájékoztatni fogják, illetve azt is, hogy az eset parancsnoki kivizsgálása céljából a helyszínen megjelenik, kiérkezését a helyszínen várják meg.

A történetet követően a r. százados a rendelkezésére álló információkat jelentette a rendőrségi tanácsos rendőrkapitánynak, 9 óra 11 perckor a Sz. Járási és Nyomozó Ügyészség ügyészenek, 9 óra 25 perckor a F. Megyei Rendőr-főkapitányság TIK ügyeletvezetőjének, valamint 9 óra 30 perckor a TIK M. irányítójának.

Az alosztályvezető 9 óra 57 perckor érkezett a helyszínre, a szolgálatirányító parancsnokkal és egy járőrrel. Az őt értesítő rendőr biztosította a ház udvarát, a panaszos és férje pedig külön rendőrségi gépkocsiban ültek, megbilincselve. Ott az alosztályvezető meghallgatta az eset körülményeire vonatkozóan mind a négy rendőrt. Az arra irányuló kérdésre a c. r. törzssászlós elmondta, hogy fáj a válla, illetve a lába.

A helyszínen meghallgatta a panaszost is a r. százados, aki jelezte, hogy fáj a keze a bilincstől, azt vegyék le róla. Maga az alosztályvezető is szemrevételezte a panaszos csuklóját, azon sérülést nem látott (a kiérkező mentőápoló is megvizsgálta később). A bilincsek közül a panaszos csuklójához tartozó bilincs további lazítására lehetőség nem nyílt, tekintettel arra, hogy az eszközök rendeltetésüket már nem tudták volna teljesíteni. meg A

panaszos elmondta azt is, hogy valaki meghúzta a haját, valamint, hogy a férjének akart segíteni, hogy ne bilincseljék meg. Kezében volt a balta és a metszőolló, egyebet azonban nem volt hajlandó közölni. Ezt követően a r. százados meghallgatta a panaszos férjét is, aki összefüggéstelenül beszélt, az idézésével kapcsolatban. Közölte azt is, hogy „idegi alapú” gyógyszereket szokott szedni, amikor feszült, aznap azonban nem vett be gyógyszert. Skizofréniával kapcsolatosan kezelték, ami miatt szokott gyógyszert szedni. Elmondása szerint a rendőrök meggyalázták, megszegényítették a panaszost, „mint az oroszok”, de ezt nem fejtette ki bővebben. Őt nem ütötték meg, de az egyik rendőr megcsavarta a kezét. Több alkalommal hangulatingadozása volt.

A helyszínre 11 óra 15 perckor érkezett ki a M. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály r. hadnagya és c. r. törzssászlósa, akik a lakókörnyezetben adatgyűjtést, tanúkutatást végeztek.

A rendőrök végül a családi házat és a melléképületeket bezárták és a riasztó élesítésével biztosították, majd a panaszost és férjét előállították. A helyszínre 12 óra 10 perckor érkezett ki a szemlebizottság a F. Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Technikai és Helyszínelő Osztályától, akiknek az alosztályvezető a helyszínt eredetben átadta, és a szemléhez szükséges információkat közölte.

c) Az adatgyűjtésről a M. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztályának két rendőre jelentést készített. A dokumentum az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A közvetlen lakókörnyezetben a rendőrök tíz szomszédot hallgattak meg. A baloldali közvetlen szomszédok elmondták, hogy a délelőtt folyamán otthon tartózkodtak, azonban a rendőri intézkedésből nem hallottak, illetve nem láttak semmit. A panaszossal és férjével nem tartják a kapcsolatot, nem tudnak arról, hogy elmeállapotuk miatt orvosi kezelés alatt állnának. A jobb oldali közvetlen szomszéd is otthon tartózkodott, és annyit hallott, hogy a panaszos „visított”, de hogy mit és miért, nem tudja. Láta a ház előtt álló rendőrautókat is. Az ordibálás, szitkozódás a panaszos és férje részéről mindennapos történés, illetve ha bármelyik szomszédot meglátják az utcán, akkor fenyegetőznek. Ezek az állapotok már évek óta fennállnak, a szomszédok sokszor részegek, orvoshoz – tudomása szerint – nem nagyon járnak.

A jobbra eső második szomszédok elmondták, hogy otthon tartózkodtak, de nem láttak és hallottak semmit a panaszosnál történekből, akik egyébként mindketten italozó életmódot folytatnak, zavarodottan viselkednek. Orvosi kezelés alatt tudomásuk szerint nem állnak, ámbár mind a ketten cukorbetegek. Gyermeük nincs, rokonaik közül senkivel nem tartják a kapcsolatot. Az átlósan szembe lakó szomszéd elmondta, hogy a délelőtt folyamán történekből nem hallott, nem látott semmit, illetve a kapcsolatot egyáltalán nem tartja a panaszosékkal. Egy másik, az út túloldalán lakó szomszéd a panaszos kiabálását hallotta: „elloptátok a kacsáimat, anyámat is agyonütöttétek” (az édesanyja viszont már korábban elhunyt). Ez a szomszéd, amikor kiment a teraszra, azt látta, hogy a panaszos házában udvarán egy láthatósági mellény viselő rendőr hátrál valaki elöl. Beszélt az egyik szomszédal, aki szerint az ott lakó férfi „nekiment” a rendőröknek. Ez a tanú is elmondta, hogy tudomása szerint italozó életmódot folytat a panaszos és a férje.

A közvetlen szembe szomszédok a délelőtt folyamán szintén otthon tartózkodtak, és látták, hogy a „helyi rendőr, T.” bemegy a panaszos kapuján. Ezután nem figyelte, mi történik, de azt hallotta, hogy a panaszos azt kiabálja: „gyilkosok”. Egyébként mindenkivel kiabálni szoktak az ott lakók, mert sokat isznak. Többször előfordul az is, hogy a ház riasztóját indokolatlanul üzemeltetik, valamint az udvaron parkoló autó dudáját nyomják. Egy másik szembe szomszéd

elmondta, hogy a délelőtti folyamán otthon tartózkodott, amikor a panaszos ordibálására lett figyelmes valamint „csapkodást” hallott az udvarról. A hang olyan volt, mintha valakik dulakodtak volna. Több embert látott is a panaszos udvarán, rendőröket és az ott lakó személyeket „összekapaszkodva”, de azt nem látta, hogy pontosan ki milyen cselekvőséget tanúsított. A panaszos azt kiabálta, hogy „elloptad a kacsáimat”, „ne bántsátok az uramat, engedd el te rohadt mocskos szemét”. Később a panaszos férje is hangosan ordibált. Nevezettek rendszeresen italoznak.

A rendőrök a lakókörnyezetben történő adatgyűjtést követően megjelentek a körzeti orvosi rendelőben, ahol az asszisztenssel beszéltek. A dolgozó elmondta, hogy a panaszos férje nem az ő betegük, így vonatkozásában nem rendelkezik semmilyen információval, míg a panaszos kapcsán nincs tudomása arról, hogy pszichiátriai kezelés alatt állna.

d) A rendőrség továbbította a M. Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály rendőrei által foganatosított helyszíni szemle során a helyszínről és közvetlen környezetéről készített fényképfelvételeket is, amelyeknek azonban a panaszügy elbírása szempontjából nincs jelentősége.

e) A F. Megyei Sz. Gy. Egyetemi Oktató Kórház Sürgősségi Trauma Osztályának „Járóbeteg szakellátási lapja” elnevezésű dokumentumának Anamnézia rovata szerint a c. r. törzsszázlóst az Országos Mentőszolgálat szállította az ambulanciára. Szolgálatvégzés közben az előállított, felesége kisbaltával rátámadt, azzal a jobb vállát megütötte (elmondása szerint balta éle a válláról lecsúszott), valamint a kaput a jobb lábára csukta. A rendőr feje nem sérült meg. A Statusz rovat azt tartalmazza, hogy a jobb váll dorsalis oldalán minimális nyomásérzékenység van. A rendőr bőrén külsérelmi nyom nem látható. A váll mozgásai teljesek, fájdalomtalanok. Keringés-, érzészavar nincs. A jobb kül-, illetve belboka nem duzzadt. A belboka alatt, illetve a IV. és V. ujj sugárban nyomásérzékenységet jelez. AV-ot teljes súllyal terheli. Keringés-, érzészavar nincs. A Diagnózis rovat szerint: Cont. reg. omi l.d., Cont. ped. l.d. (zúzódás).

A F. Megyei Sz. Gy. Egyetemi Oktató Kórház Baleseti Ambulanciájának orvosa szerint kiállított igazolás szerint a rendőr 8 napon belül gyógyuló váll és láb zúzódást szenvedett.

f) A M. Rendőrkapitányság vezetője 2018. november 28-án feljelentést tett a panaszossal és a férjével szemben Btk.) 310. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntettének, míg a férjével szemben a Btk. 310. §-ának (1) bekezdés a) pontjába ütköző és aszerint minősülő hivatalos személy elleni erőszak büntettének megalapozott gyanúja miatt. A feljelentés az Állásfoglalás II. rész 2)-9) e) pontjaiban ismertetettekhez képest az alábbi többlet információkat tartalmazza.

A panaszos és férje kísérettel történő elővezetése vált szükségessé 2017. november 23-án 9 óra 45 percre a Sz. Járásbíróság hivatalos helyiségbe, tekintettel arra, hogy az ellenük garázdaság szabálysértése miatt indított ügyben 2017. szeptember hónap 28. napjára kitűzött tárgyaláson szabályszerű idézés ellenére nem jelentek meg.

A kapitányságvezető megállapítása szerint az intézkedő rendőrök jogszerűen és szakszerűen jártak el; a c. r. törzsszázlós ellen irányuló támadást megelőzni nem volt lehetőségük, az váratlanul következett be. Az intézkedő rendőrök részéről szabályszegést nem állapítottak meg, velük szemben sem fegyelmi, sem büntetőeljárás elrendelése nem indokolt.

10) A M. Rendőrkapitányság vezetőjének tájékoztató levele az Állásfoglalás II. rész 1)-9) pontjaiban ismertettekhez képest az alábbi többletinformációt tartalmazza.

a) A panaszos személyét illetően az előállításának időtartama alatt az alábbi eljárási cselekmények történtek. 8 óra 44 perckor bilincset alkalmaztak; ugyanezen időponttól visszatartották a panaszost a házánál (egyrészt a helyszíni szemle miatt, másrészt az intézkedő rendőrök a F. Megyei Rendőr-főkapitányság TIK, valamint előjárójuk részére tettek jelentést a hivatalos eljárásuk során fogatosított eseményekkel összefüggésben). A helyszínre érkező parancsnok 9 óra 57 perckor történő kiérkezését követően – a rendőrök, a panaszos férje, és a panaszos elsődleges nyilatkozata után – mentőt kért a helyszínre. A panaszossal szemben 10 óra 29 perckor alkoholtesztet alkalmaztak. 10 óra 24 perckor érkezett a helyszínre a mentő esetkocsi. A mentők (az intézkedő rendőr, illetve a panaszos szemrevételezéssel történő vizsgálatát, valamint az ezen cselekményekkel összefüggő adminisztrációs tevékenységet követően) 10 óra 49 perckor távoztak. 10 óra 49 perctől 10 óra 55 percig a panaszos és férje kikérdezése, illetve a megtartandó szemlével kapcsolatos intézkedések történtek. 10 óra 55 perctől 11 óra 20 percig történt a panaszos M. Rendőrkapitányságra szolgálati gépjárművel történő beszállítása (annak során a végrehajtó rendőrök M. Kórház Rendelőintézetébe szeretnék volna a panaszos orvosi vizsgálatát végrehajtani, aki azonban a szolgálati gépjárműből kiszállni nem volt hajlandó, ezért a rendőrkapitányságra állították elő). A M. Rendőrkapitányságon azonnal intézkedések történtek az ügyeletes orvos kiértesítésére. A kiértesítés, illetve az orvos rendőrségre érkezése hosszabb időt vett igénybe, mivel nem volt elérhető orvos.

A panaszos orvosi vizsgálata korábbi kijelentése, illetőleg az ügyben orvosi igazolás beszerzését indítványozó ügyész, intézkedést kivizsgáló parancsnok utasítása alapján volt szükséges.

A háziorvos által történt vizsgálatot követően, 15 óra 45 perctől 16 óra 25 percig a szükséges előállítási iratokat készítették el, továbbá a nyilatkozatokat, illetve a személyi szabadságot korlátozó intézkedésről készített igazolásokat töltötték ki, illetve ismertették, aláírták, majd a panaszost szabadon bocsátották.

b) A „T. beszállt az első ülésre, behajolt, belemarkolt a hajamba és tépte”, illetve a panaszos által előadott életveszélyes fenyegetés tekintetében a r. alezredest a megállapítást tette, hogy a panaszos az intézkedő rendőrök közül előzetesen egyedül a c. r. törzsszázalóst ismerte, aki mintegy 20 éve a település körzeti megbízottja. A helyi lakosok jól ismerik őt, mely alapján feltételezhető, hogy a panaszos rá gondolt ezen állításánál.

c) A rendelkezésre álló adatok alapján a panaszos a rendőri intézkedés helyszínén a számára a rendőrök által felajánlott folyadékot (vizet) visszautasította, az előállítás időtartama alatt, pedig nem kért vizet. Olyan körülmény fel sem merült, amely szerint az intézkedő rendőr beleköpött a panaszos vizébe. Számára továbbá az előállítás időtartama alatt a mosdóhasználatot engedélyezték, ezzel a jogával élt is.

11) A panaszos 2017. november 27-én feljelentés tett a M. Rendőrkapitányságon. A dokumentum szerint a panaszos azért tett feljelentést, mert 2017. november 23-án délelőtt a rendőrök az ingatlanukban rájuk törtek mindenféle bejelentés nélkül. A panaszos nem is tudta, minek mentek oda a rendőrök.

Volt egy olyan eset a helyszínen, a rendőrségi gépkocsiban, hogy vizet kért, és az egyik alkalmazott a saját vizébe beleköpött és azt nyújtotta. A panaszos mosdóba is el akart menni,

de oda se engedték el, illetve átöltözni sem hagyták. Aztán behajolt a körzeti megbízott c. r. törzsszázlós és meglépte a haját, illetve azt mondta, hogy meg fogja ölni, a reggelt nem éri meg, és felgyújtja a házat.

III.

1) A panaszos férjével kapcsolatos panaszrészek tekintetében a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek az Rtv. IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá –

panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kilététől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.

Ugyanezen törvényhely (2) bekezdése szerint az, akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

A Testület tájékoztató levelében felhívta a panaszos figyelmét arra, hogy az Rtv. idézett rendelkezése alapján a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett. A felhívás ellenére a panaszos férje személyesen nem tett nyilatkozatot arról, hogy panaszt kíván tenni a rendőri intézkedés miatt, illetve joghatályos meghatalmazást sem juttattak el a Testülethez. Ezek alapján a Testület kizárólag a panaszossal szembeni rendőri intézkedéseket vizsgálta érdemben.

2) a) A panaszos sérelmezte azt, hogy egy „T.” keresztnévű férfi belemarkolt a hajába, azt tépte, közben életveszélyesen megfenyegette. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében a Testület ezen panaszrészrel érdemben nem tud foglalkozni.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azt feltételezi, hogy a c. r. törzsszázlós körzeti megbízottra utalt a panaszos a beadványában. A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) és a Btk. rendelkezései alapján a panaszos hivatali bűncselekmény miatt, az elévülési időn belül, tud feljelentést tenni.

b) A panaszos azon sérelmei kapcsán, hogy édesanyját megölték, a panaszos házat többször kirabolták, illetve házában idegenek jártak, a hatáskörére irányadó szabályok miatt, a Testület szintén nem tud foglalkozni.

Ezen sérelmek tekintetében is van lehetősége azonban a panaszosnak arra, hogy – a Be. és a Btk. szabályai alapján, és az elévülési időn belül – feljelentést tegyen.

3) A panaszos kérte, hogy őt és a rendőröket is vessék alá poligráfos vizsgálatnak (hazugságvizsgálatnak).

Az Rtv. 41. §-a rendelkezik a műszeres ellenőrzésről. Eszerint a rendőrség a büntetőeljárásban vagy körözött személy felkutatásakor az ügyben érintettet, ha előzetesen írásban hozzájárul, illetve gyermekkorú vagy fiatalkorú esetében törvényes képviselőjének írásos hozzájárulásával, műszeres (poligráfos) vizsgálat alkalmazásával is ellenőrizheti. Fiatalkorú gyanúsított esetében a műszeres (poligráfos) vizsgálatot alkalmazni nem lehet.

Jelen panaszügyben a körözés nem merülhet fel, a panaszos feljelentése alapján induló büntetőeljárásban lenne lehetőség a poligráfos vizsgálatra. A Testület felhívja a figyelmet, hogy büntetőeljárás cselekmény elrendelését kéri a panaszos, amelyre vonatkozóan egyrészt a Be. 182. §-ának (2) bekezdése irányadó. A Testületnek nincs hatásköre ezen cselekmény elrendelésére, illetve annak elrendelését a büntetőeljárásban kérni (alkalmazását a bűnügyi hatóság kriminalisztikai szempontok alapján rendelheti el).

A Testület – hatáskörének hiányára figyelemmel – nem vizsgálhatta érdemben a bűncselekmény elkövetésére, illetve a poligráf alkalmazására vonatkozó panaszrész.

IV.

A panaszos sérelmezte az ingatlanában történt rendőri intézkedést, annak során a rendőrök számát, az előállítását és annak körülményeit (azt, hogy nem kapott inni, illetve a mosdóhasználatot nem engedélyezték, egy rendőr a vízbe beleköpött). Panaszolta továbbá a kényszerítő eszközök (testi kényszer, bilincs) alkalmazását. **A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz, a IV. cikke szerinti személyes szabadsághoz, a VI. cikkében biztosított otthon tiszteletben tartásához és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.**

1) a) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrségnek keletkezett-e intézkedési kötelezettsége, illetve jogalapja a panaszos ingatlanába történő belépéshez.

A panaszbeadvány ezzel összefüggésben nem tartalmaz semmilyen információt, a panaszos feljelentésében úgy fogalmazott, nem tudja, miért mentek az ingatlanukhoz a rendőrök.

A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszossal és férjével szemben szabálysértési eljárás volt folyamatban, azonban a szabályszerű idézés ellenére nem tettek eleget megjelenési kötelezettségüknek, ezért a bíróság aznapra elrendelte a kíséréssel történő elővezetésüket 2017. november 23-án 9 óra 45 percre. A M. Rendőrkapitányság rendőrei aznap 8 óra 40 perckor jelentek meg a panaszos házában.

Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 2. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében.

Az Rtv. 11. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr köteles a szolgálati beosztásában meghatározott feladatait a törvényes előírásoknak megfelelően teljesíteni, az előjárója utasításainak – az Rtv.-ben foglaltak figyelembevételével – engedelmességni, a közbiztonságot és a közrendet, ha kell, élete kockáztatásával is megvédeni.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) XI. fejezete szól a kényszerintézkedésekről, azon belül a 72. §-a tartalmazza az elővezetésre vonatkozó rendelkezéseket. A törvényhely (1) bekezdése szerint a szabálysértési hatóság vagy a bíróság rendelkezése alapján azt az eljárást alá vont személyt vagy tanút, aki a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság előtt a szabályszerű idézésre nem jelenik meg és távolmaradását előzetesen, alapos okkal nem menti ki, a rendőrség útján – a Nemzeti Adó- és Vámhivatal előtt folyamatban lévő eljárásban a Nemzeti Adó- és Vámhivatal vámszerve útján – elő lehet vezetni. Az elővezetés – az elrendelő hatóság rendelkezése alapján – útba-indítással is fogatosítható. Az elővezetést a 72. § (3) bekezdése értelmében határozattal kell elrendelni.

A Szabs. tv. 89. §-ának (4) bekezdése továbbá kimondja, hogy az elővezetést elrendelő határozatot a fogatosításakor kell átadni a határozatban megnevezett személynek.

Az Rtv. 34. §-a tartalmazza az elővezetés szabályait: a rendőr az elővezetést elrendelő határozatban vagy végzésben megjelölt személyt az abban megjelölt helyre kíséri vagy oda útba indítja. Ha az elővezetés másként nem teljesíthető, az elővezetett személyt a rendőrségen a szükséges ideig – legfeljebb 12 óra időtartamra – vissza lehet tartani. A visszatartás időtartamának számítására az előállításra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Az elővezetés elrendelésének törvényességéért az elrendelő a felelős.

A Szolgálati Szabályzat 33. §-a tovább részletezi az elővezetés szabályait. A jogszabályhely (1)-(3) bekezdései szerint az elővezetést jogszabályban erre felhatalmazott hatóságok határozata vagy végzése alapján lehet fogatosítani. Ha az elővezetés elrendelésére jogosult hatóság az intézkedés alá vont személy útba indulásának ellenőrzését rendelte el, a rendőr az elővezetés végrehajtása érdekében csak az útba indulást ellenőrzi. Az elővezetési határozatot vagy végzést a rendőr előzetes igazoltatás után ismerteti az elővezetendő személlyel, utána kézbesíti.

A Testület megállapítása szerint – anélkül, hogy magának az elővezetésnek a jogszerűségét és indokoltságát vizsgálta volna [vö. az Állásfoglalás III. részében ismertett hatásköri szabállyal] – az intézkedő rendőrök jogszerűen vonták intézkedés alá a panaszost az elővezetés eredményes lefolytatása érdekében, ami által nem sérült a tisztességes eljárásához való joga.

b) A panaszos ingatlanába belépés kapcsán a Testület az alábbiakra hívja fel a figyelmet.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetlenségéhez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja. Az Rtv. X. Fejezetében, az értelmező rendelkezések között található a magánlakás fogalma. A 97. § (1) bekezdés c) pontja szerint magánlakás: a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület.

Az Rtv. 39. §-a rendelkezik a magánlakásban intézkedésről. Eszerint – az Rtv.-ben tételesen felsorolt kivételektől eltekintve – a rendőr magánlakásba bebocsátás vagy hatósági határozat

nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. Ilyen kivételnek minősül a törvényhely (1) bekezdésének f) pontja szerint az elővezetés végrehajtása érdekében történő belépés.

Jelen esetben a panaszos álláspontja szerint nem történt bebocsátás az ingatlanba. A rendőrségi dokumentumok szerint ezzel szemben a panaszos férje – aki a lakásba való bebocsátást illetően feltételezhetően rendelkezési joggal bír – önkéntesen beengedte a rendőröket. A rendőrök azonban bebocsátás hányában, az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján is jogosultak voltak bemenni, a szabálysértési kényszerintézkedés végrehajtása érdekében.

A Testület a rendőrség magánlakásba való belépését jogszerűnek, indokoltnak találta, ami által nem sérült a panaszosnak az Alaptörvény VI. cikkében biztosított otthon tisztelben tartásához fűződő joga.

2) A panaszbeadvány szerint az ingatlant „ellepték” a rendőrök. A panaszos nem jelölte meg, hány rendőr vett részt a rendőri intézkedésben.

A rendőrségi dokumentumok szerint a M. Rendőrkapitányság négy rendőre jelent meg a rendőri intézkedés során, a panaszos és férje elővezetése érdekében.

A Testület a helyszínen megjelent rendőri létszámot abból a szempontból vizsgálta, hogy megfelelt-e az arányos fellépés követelményének. Az Rtv. 15. §-a értelmében a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Jelen ügyben a M. Rendőrkapitányság vezetője azt a tájékoztatást adta, hogy 4 fő rendőr vett részt a panaszos és férje elővezetésének foganatosításában. A rendőrségi iratokból kiténik továbbá az is, hogy a panaszos férjének testalkata (testsúly, magassága) az átlaghoz képest nagyobb. A Testület megítélése szerint a két személlyel szemben történt intézkedés mindenképpen indokoltá tette a rendőri létszámot. **A Testület a panaszossal (és férjével) szembeni rendőri létszámot nem találta eltúlzottnak, álláspontja szerint az arányosság követelménye sem sérült, ezáltal nem sérült a panaszos tisztességéhez való joga.**

3) A kényszerítő eszközök alkalmazása tekintetében a Testület elsőként a testi kényszer jogszerűségét és indokoltságát vizsgálta.

A panaszbeadvány mindössze annyit tartalmaz a panaszos vonatkozásában, hogy a rendőrök fellökték.

A testi kényszerről az Rtv. 47. §-a az alábbiak szerint rendelkezik: a rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat.

A Szolgálati Szabályzat 40. §-ának (1) bekezdése értelmében a megfogás, a leszorítás, az elvezetés vagy más, a rendőr által fizikai erőfeszítéssel alkalmazott, valamely cselekvésre vagy cselekvés abbahagyására irányuló kényszerítés (a továbbiakban: testi kényszer) akkor alkalmazható, ha a rendőri erőfölény vagy az intézkedés alá vont személy állapota, magatartása folytán a rendőri intézkedés eredményessége ezzel biztosítható.

A rendőrségi iratok szerint, amikor a panaszos megjelent a rendőrök előtt, egyik kezében fejsze, a másikban metszőolló volt, és kiabálva, támadólag lépett fel a rendőrökkel szemben. Az adatgyűjtés során is volt olyan szomszéd, aki arról számolt be, hogy látta, amint a

panaszos és férje dulakodik a rendőrökkel. Több tanú továbbá a panaszos agresszív magatartásáról, italozó életmódjáról számolt be. Az orvosi dokumentumokban szerepel továbbá az intézkedést vezető rendőr sérülése

A Testület a bizonyítékok alapján a rendőrség álláspontját tartja valószínűbbnek, elfogadva azt, hogy a panaszos megtámadta a rendőröket. **A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy ítélte meg, hogy a testi kényszer alkalmazása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányos volt. A kényszerítő eszköz alkalmazásával nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.**

4) Az Rtv. 48. §-a tartalmazza a bilincs alkalmazásának lehetséges indokait. Eszerint: a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására vagy ellenszegülésének megtörésére.

A bilincselés szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. §-a részletezi, annak (1) bekezdése példálózó jelleggel felsorolja a bilincs alkalmazásának esetköreit: a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja, c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, e) aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget, f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.

Ugyanezen jogszabályhely (6) bekezdése szerint a bilincselés módját az intézkedő rendőr az adott körülmények között a legcélrányosabban választja meg azzal, hogy a) a kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha aa) a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől. A (7) bekezdés szerint továbbá a rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.

A panaszos csak annyit írt beadványában, hogy megbilincseltek. A rendőrségi dokumentumok azt tartalmazzák, hogy a panaszoszt figyelmeztették, hogy bilincset fognak alkalmazni. A rendőrség a panaszos esetében a bilincselésnek két okát jelölte meg: az Rtv. 48. §-ának b) és d) pontját. A hivatkozott törvényhelyek szerint a támadás megakadályozására, illetve ellenszegülésének megtörésére alkalmazták a rendőrök a kényszerítő eszközt.

A Testület a rendőrség állítását tartja valószínűnek, ami miatt megállapítja: a panaszos támadó magatartást tanúsított, aminek megtörésére a testi kényszer nem bizonyult elegendőnek. A bilincselést alátámasztotta a Szolgálati Szabályzat 41. §-a (1) bekezdésének b) és d) pontja egyaránt: a panaszos két intézkedő rendőrt megtámadott, illetve a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem volt megtörhető. Az ellenszegülést végső soron a megbilincseléssel lehetett megtörni, a kevésbé jogkorlátozó testi kényszer nem bizonyult elegendőnek. Ezekre figyelemmel a hátra helyzetben bilincselés is arányosnak tekinthető, továbbá az is, hogy földre vitelt követően helyezték fel kezeire a bilincset.

A fenti adatok, jogszabályi rendelkezések és az ebből levont következtetések alapján a Testület álláspontja szerint a panaszossal szemben alkalmazott bilincselés jogszerű, indokolt és arányos volt, amely nem sértette az emberi méltósághoz való jogát.

5) A Testület a panaszos előállítása tekintetében az alábbi megállapításokat tette.

A panaszbeadvány csak az előállítás tényét tartalmazza. Ezzel szemben a rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy a panaszos (és férje) nem tett eleget a rendőri felszólításnak, az elővezetésnek nem vetették alá magukat, illetve mindketten támadóan léptek fel a rendőrökkel szemben.

A panaszos elfogása, illetve előállítása valamennyi rendőrségi dokumentum szerint az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdés a) pontja alapján történt. A hivatkozott törvényhely szerint a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek. A fenti rendelkezés a rendőrnek nem biztosít mérlegelési lehetőséget: tettenérés esetén kötelező jelleggel írja elő az intézkedés alá vont elfogását, illetve előállítását.

A rendőrség szerint a panaszos a Btk. 310. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő felfegyverkezve elkövetett hivatalos személy elleni erőszak büntettét követte el. Tekintettel arra, hogy szándékos bűncselekmény elkövetésén tettenérésre hivatkoztak, a Szolgálati Szabályzat 28. §-ának (1) bekezdése alapján a tettenérés helye szerint illetékes szervhez, a M. Rendőrkapitányságra állították elő.

A hivatkozott elfogási, előállítási okkal kapcsolatban a Testület az alábbiakat rögzíti. Sem az Rtv., sem a büntető anyagi, illetve eljárási szabályok nem tartalmazzák a „tettenérés” meghatározását, a Testületnek tehát szükséges elvégezni a fogalom elemzését ahhoz, hogy megítélhesse, jelen ügyben alappal hivatkozott-e a rendőrség a tettenérésre, mint kötelező előállítási okra.

A Btk. kommentárja szerint a bírói gyakorlat – a tetten ért tolvaj által az eltulajdonított dolog megtartása érdekében alkalmazott erőszak rabláskénti minősülése kapcsán – a tettenérés fogalmát tágan értelmezi, nem csak a cselekmény véghezvitele közbeni leleplezést érti rajta, hanem megállapíthatónak tartja akkor is, ha a bűncselekmény felfedezése a lopás befejezését jelentő elvétel után, de még az elvétel közben történik. Tettenérésnek minősül a lakásbetörés elkövetőjének a folyamatos üldözés utáni, akár a helyszíntől távoli elfogása is, ám a folyamatos üldözés megállapításának feltétele a helyszínről távozó tolvaj folyamatos szemmel tartása és megszakítás nélküli üldözése. Amennyiben a folyamatos üldözés megszakad, nem beszélhetünk tetten ért tolvajról (lásd: Dr. Belovics Ervin – Dr. Molnár Gábor – Dr. Sinku Pál: Büntetőjog. Különös rész. Harmadik, átdolgozott kiadás. HVG-Orac, Budapest, 2003, 587-588. o.).

A Be. 127. §-ának (3) bekezdése szerint a bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt bárki elfoghatja, köteles azonban őt a nyomozó hatóságnak haladéktalanul átadni; ha erre nincs módja, a rendőrséget értesíteni. A Be. kommentárja szerint tettenérésnek minősül, ha az elkövető a cselekményt szemtanú jelenlétében hajtja végre, és őt a szemtanú elfogja, úgyszintén az is, ha az elkövetőt akár a szemtanú, akár a szemtanú felhívása, vagy más körülmény (pl. riasztó észlelése) alapján a szemtanútól különböző személy üldözés során elfogja [Jakucs Tamás (szerk.): Kommentár a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényhez, 262. oldal].

Mind az anyagi, mind az eljárási törvényekhez fűzött kommentárból kiderül tehát, hogy a tettenérés megállapításához szükséges egyfajta folyamatosság, amely a cselekmény elkövetését az elfogással összekapcsolja. Ezért abban az esetben is, ha az Rtv. tettenérés fogalmát nem csupán a hatóság általi észlelés alapján induló intézkedésekre szorítjuk, szükséges, hogy a tetten ért személy mozgását, cselekvését – akár a szemtanúk, akár az értesítésre megjelenő rendőrök – végig kövessék a cselekmény elkövetésétől kezdve.

A tettenérés további, hasonló jelentőséggel bíró tartalmi elemét magyarázza a 13/2013. számú büntető elvi határozat (EBH 2013. B.13.). A Kúria magyarázata szerint a „Be. 127. § (3) bekezdése a bűnüldözésre jogosult hatóságnak nyújtott civil jogsegély, aminek lényege, hogy az elkövetőt elfogó, visszatartó személy a hatósághoz képest helyzeti előnyben van, viszont törvényileg engedélyezett magatartása fejében sem lesz cselekménye hatósági, hanem megmarad magáncselekménynek. [...] Kétségtelen, hogy az elfogás, visszatartás fizikai ráhatást jelent, éppen ezért különösen vizsgálendő, hogy az irányadó tényállás szerinti történések azokon a kereteken belül maradnak-e, amelyeket a jogalkotó a Be. 127. § (3) bekezdése esetében meghatároz. A tettenérés feltételezi a bűncselekmény észlelését; és ahhoz képest a cselekményt éppen elkövetőnek, az éppen eltávozó elkövetőnek, és az eltávozó elkövető üldözésből való elfogását, ekként visszatartását. Tettenérés alatt értendő, ha a cselekmény az adott személy – a tettenérő – szeme láttára, észlelése mellett történik; olyan fizikai közelségben, amikor reális lehetősége van az elkövetéshez férni, az elkövetőt elérni, az elkövető után eredni. Mindez a forró nyom, az idővesztés nélküli üldözés lehetősége; és éppen ezen alapul a társadalmi elismertsége.”

A Kúria idézett magyarázata alapján megállapítható, hogy a tettenérésnek a folyamatosság, a megszakítás nélkülség mellett szükségszerű eleme az is, hogy annak keretében sor kerüljön az elkövető fizikai ráhatással történő üldözésére, elfogására, visszatartására. Amennyiben az elkövető fentiek szerint leírt nyomon követhetősége megszakad, vagy ha vele szemben nem kerül sor – jellemzően fizikai ráhatással – üldözésre, visszatartásra, úgy tettenérésről nem beszélhetünk.

Mint hogy az előállítás az egyik leg súlyosabb jogkorlátozással járó intézkedés, amelyre az Rtv. lehetőséget biztosít a rendőr számára, a Testület álláspontja szerint az ezen intézkedésekre irányadó rendelkezéseket – az Rtv. 2. §-ában foglalt, az emberi méltóság és általánosságban az emberi jogok védelmével kapcsolatos rendőrségi kötelezettség minél teljesebb érvényesülése érdekében – megszorítóan kell értelmezni, és különös gondossággal kell értékelni, megvalósulnak-e azok a körülmények, amelyeket az Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése szerinti – azaz kötelező – szabadságelvonás feltételeként a törvény megfogalmaz.

A Btk. hivatkozott 310. §-ának (1) bekezdése szerint a hivatalos személy elleni erőszak vétségét követi el az, aki hivatalos vagy külföldi hivatalos személyt a) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel akadályoz, b) jogszerű eljárásában erőszakkal vagy fenyegetéssel intézkedésre kényszerít, vagy c) eljárása alatt, illetve emiatt bántalmaz. Súlyosabban minősül a cselekmény, ha a hivatalos személy elleni erőszakot csoportosan, fegyveresen vagy felfegyverkezve követik el.

A Btk. értelmező rendelkezései között, a 459. § (1) bekezdés 6. pontja tartalmazza a felfegyverkezve elkövetés fogalmát: aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál.

A rendőrök egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy előbb a panaszos férje, majd az ő segítségére siető panaszos is támadóan lépett fel a rendőrökkel szemben. A panaszos egy fejszével és egy

metszőollóval jelent meg, hogy férje védelmére keljen. A fejszével az egyik rendőr válla irányába csapott, amelyek közül egyik érte a testét is. A metszőollóval pedig egy másik rendőr combja felé szúrt. A tárgyakat végül elvették a rendőrök a panaszostól. A későbbi adatgyűjtés során is volt olyan szomszéd, aki arról számolt be, hogy a rendőrök és a panaszos (és férje) között dulakodás volt.

A Testület, anélkül, hogy panaszos cselekményét megítélné, és minősítené – hiszen az hatáskörén kívül esik – úgy értékelte, hogy a rendőrök az elsődlegesen rendelkezésükre álló adatok alapján indokoltan döntöttek a panaszos (és férje) elfogásáról, és azt követő előállításáról.

A Testület megítélése szerint a panaszos előállítása jogszerű, indokolt és az elérni kívánt céllal arányosnak tekinthető, amellyel a panaszos személyes szabadsághoz való jogát jogszerűen korlátozta a rendőrség.

6) A panaszos sérelmezte az előállítása körülményeit: azt, hogy négy órán keresztül nem kapott inni, illetve nem engedték ki a mosdóba.

Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az Rtv. 18. §-ának (3) bekezdése szerint továbbá a fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.

A rendőrségi dokumentumok szerint a panaszos a helyszínen történő őrzésekor visszautasította a részére felkínált vizet, a rendőrség épületében pedig nem kért inni. A mosdóhasználatot engedélyezték a panaszosnak az előállítás időtartama alatt, élt is ezzel a jogával.

A Testület az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül egyiket sem találta meggyőzőbbnek, ezért az ivóvíz biztosítása, mosdóhasználat engedélyezésének megtörténte tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme volt nem megállapítható.

7) A panaszos szerint az egyik rendőr beleköpött a vízbe, és azzal kínálta meg a panaszost.

A panaszossal szemben intézkedő rendőrök egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy a panaszos által állított cselekmény nem történt meg.

A Testület a panasz ezen része tekintetében ismételtén utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a rendelkezésre álló, és egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy nem megállapítható, miszerint a rendőrök bármelyike részéről az intézkedésük során történt-e a panasz szerinti cselekmény. **A fentiek alapján a panaszos emberi méltósághoz való alapvető jogának sérelme nem állapítható meg.**

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a konkrét ügyben a rendőröknek (az elővezetés foganatosítása érdekében) intézkedési kötelezettségük keletkezett a panaszos magánlakásnak minősülő ingatlanán, amely által nem sérült panaszos otthonának tisztelgetben tartásához és a tisztességes eljáráshoz való joga. A panaszossal szemben alkalmazott testi kényszer és bilincselés, jogszerű, indokolt és arányos volt, amelyek nem sértették az emberi méltósághoz való jogát. A panaszos elfogása és azt követő előállítás szintén jogszerű és indokolt volt, azzal jogszerűen korlátozta a rendőrség a panaszos személyes szabadsághoz való jogát.

Testület ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy a rendőrök az előállítás során megfelelően biztosították-e az ivóvizet, illetve a mosdóhasználatot a panaszosnak, továbbá a rendőri bánásmód tekintetében sem, ezért ezen panaszrészek tekintetében a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem állapítható meg.

A fentiek miatt a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2018. július 12.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET